

Ed.

35. Frumvörp

til laga um raforkuvirki.

(Eftir 2. umr. i Ed.).

1. gr.

Hver sveitar- eða bæjarstjórn hefir einkarjett til þess að stofnsetja raforkuver til almenningsþarfa, önnur en vatnorkuver, og starfrækja þau innansveitar. Til starfrækslu utansveitar þarf samþykki ráðherra.

Um raforkuveitu frá slíku veri fer eftir ákvæðum vatnalaganna um raforkuveitur frá vatnorkuverum, nema þar sem á annan veg er ákveðið með lögum þessum.

2. gr.

Einkarjettur sveitar- eða bæjarstjórna samkvæmt 1. gr. nær eigi til raforkuvirkja, sem einstakur maður eða einstakir menn koma sjer upp og nota innan takmarka húseigna sinna og jarðeigna eingöngu til eigin þarfa. Þó þarf leyfi hjeradsstjórnar í þeim hjeruðum, þar sem hjeradsstjórn hefir áður komið á stofn raforkuvirki.

3. gr.

Einkarjett þann, sem um ræðir í 1. og 2. gr., getur sveitar- eða bæjarstjórn með samþykki ráðherra veitt einstökum mönnum eða fjelögum. Leyfið skal veitt um tiltekið árabíl með þeim skilyrðum og kvöðum, sem ástæða þykir til. Í hvert skifti, sem leyfistími er á enda, á sveitar- eða bæjarstjórn rjett á að fá sjer afhent raforkuvirkið fyrir það verð, er matsnefnd ákveður, ef samkomulag næst ekki.

Um mat og matsnefnd gildir ákvæði vatnalaganna.

4. gr.

Nú vill sveitarstjórn eða bæjar fá handa umdæmi sínu raforkuvirki, er einstakir menn eiga og um ræðir í 3. gr., og má þá, er $\frac{4}{5}$ hlutar leyfistímans eru liðnir, ef samkomulag næst ekki, taka það eignarnámi gegn endurgjaldi, sem ákveðið skal af matsnefnd, er til skal kvödd samkvæmt 3. gr. Eignarnámið skal ná til allra tækja og útbúnaðar fyrirtækisins, nema eigendur samþykki, að einungis nokkur hluti þeirra sje tekinn.

5. gr.

Ráðherra skal heimilt að setja reglur um gerð, frágang og notkun raforkuvirkja, og má í reglum þessum setja ákvæði um:

- a. Öryggisráðstafanir, er fylgja ber við uppsetningu og starfrækslu þessara virkja.

- b. Skyldu til þess að gefa skýrslu um þau raforkuvirki, sem fyrir hendi eru þegar reglurnar öðlast gildi, og um ný virki og aukningu eldri virkja, svo og að leyfa ráðherra að láta rannsaka þau.
- c. Eftirlit með raforkuvirkjum í húsrúmi, þar sem hætt er við sprengingum eða þar sem erfitt er að halda við nægilega fullkominni einangrun vegna raka eða annara orsaka, svo og með raforkuvirkjum, sem ætla má að hafi i för með sjer sjerstaka hættu fyrir líf manna eða mikil verðmæti, og með raforkuvirkjum í leikhúsum og samkomuhúsum. Eigandi virkjanna greiðir kostnað við eftirlitið.
- d. Löggildingu á hæfum raforkuvirkjum.
- e. Sektir, alt að 1000 kr., fyrir brot á reglunum.

6. gr.

Raforkuvirki mega ekki hafa i för með sjer hættu fyrir eignir annara manna eða hættu við truflunum á starfrækslu virkja, sem fyrir eru. Sje unt að afstýra slíkum truflunum með öryggisráðstöfunum, skulu þær gerðar á kostnað eiganda hinna nýju virkja, en þó má skylda eiganda hinna eldri virkja til að bera nokkurn hluta kostnaðarins, ef framkvæmd öryggisráðstafana hefir i för með sjer verulega hagsmuni fyrir starfrækslu þeirra framvegis. Svo má og ákveða, að eigandi eldri virkja skuli kosta að nokkru eða öllu leyti þær öryggisráðstafanir, sem framvegis verða hluti af hans virkjum og hans eign, ef þær eru nauðsynlegar sökum þess, að hin eldri virki hafa verið ófullkomnari eða miður trygg en venja er til eða krafist verður um ný virki á þeim tíma, þegar ráðstafanirnar koma til framkvæmda.

Ráðherra sker úr öllum ágreiningi um það:

- a. Hvort raforkuvirki hafi i för með sjer hættu við truflunum á starfrækslu eldri virkja.
- b. Hvaða öryggisráðstafanir skuli framkvæma til að afstýra slíkum truflunum.
- c. Hver eigi að koma þeim ráðstöfunum i verk, og
- d. Hvort og að hve miklu leyti eigandi hinna eldri virkja skuli taka þátt i kostnaðinum við þær.

Ráðherra getur stöðvað notkun raforkuvirkja, uns öryggisráðstafanir þær, er hann áskilur, eru kómnar i framkvæmd.

7. gr.

Sveitarstjórnir, bæjarstjórnir og stjórnir orkuveitufjelaga skulu semja reglugerð um raforkuveituna, er ráðherra staðfestir, og má þar setja sjerstök ákvæði fyrir þá menn, er fást við raforkuvirkjun innan takmarka veitu þeirra, þar á meðal vinnukaupsskrá og reglur um frágang á verkum þeirra, svo og um sektir, alt að 500 krónum, fyrir brot gegn reglugerðinni. Þó má ekki i slíkum reglum heimila lakari frágang á orkuvirkjum nje vægari kröfur til löggildingar raforkuvirkjara en ákveðið verður i reglum ráðherra samkvæmt 6. gr.

8. gr.

Með mál út af brotum á reglum þeim, er segir í 6. gr. og 7. gr., skal fara sem almenn lögreglumál.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.